

Παγκρήτια Αγροκτηνοτροφική Έκθεση Αρκαλοχωρίου, 26-31 Ιουλίου 2023

«Εκεί όπου η παράδοση συναντά το μέλλον»

Κυρίες και κύριοι,

Φίλες και φίλοι,

Προτού ξεκινήσω την ομιλία μου, θα ήθελα να αναφερθώ στο τραγικό δυστύχημα της πτώσης του πυροσβεστικού αεροπλάνου Canadair χθες, που συγκλόνισε τη χώρα.

Η αυτοθυσία των πιλότων, στην προσπάθειά τους να κατασβήσουν τις πύρινες εστίες και να σώσουν τις περιουσίες των πολιτών, τους κατατάσσει σε ήρωες εν καιρώ ειρήνης.

Δύναμη και κουράγιο στις οικογένειές τους.

Με μεγάλη μου χαρά και περηφάνια βλέπω απόψε ότι η Παγκρήτια Αγροκτηνοτροφική Έκθεση Αρκαλοχωρίου αποτελεί πλέον κορυφαίο θεσμό, ως μία από τις πιο σημαντικές εκθέσεις του κλάδου σε πανελλήνιο επίπεδο.

Σας συγχαίρω για την εξαιρετική διοργάνωση.

Φέτος συμμετέχω στην έκθεση με ιδιαίτερη συγκίνηση αφού η εμπιστοσύνη του Πρωθυπουργού, Κυριάκου Μητσοτάκη, να μου αναθέσει το δομικό για την ανάπτυξη του τόπου μας, Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σηματοδοτεί για πρώτη φορά την εκπροσώπηση της Κρήτης μας στο τιμόνι αυτού του τόσο σημαντικού Υπουργείου.

Την ίδια στιγμή όμως, στέκομαι μπροστά σας με απόλυτη επίγνωση της ευθύνης που έχω αναλάβει, γνωρίζοντας από πρώτο χέρι τον καθημερινό σας αγώνα, τις δυσκολίες και τα προβλήματα του αγροτικού τομέα αλλά και τις τεράστιες προοπτικές που υπάρχουν μπροστά μας.

Δεσμεύομαι κοιτώντας σας στα μάτια ότι θα εργαστώ με όλες μου τις δυνάμεις, μαζί με τους εξαιρετικούς συνεργάτες μου, τους Υφυπουργούς κ. Σταύρο Κελέτση και κ. Διονύση Σταμενίτη, και τους Γενικούς Γραμματείς κ. Κώστα Μπαγινέτα, κ. Δημήτρη

Παπαγιαννίδη και κ. Γιώργο Στρατάκο, ώστε να αποκτήσει ακόμα περισσότερη αξία ο μόχθος σας, ώστε η ανταγωνιστική, σύγχρονη ανάπτυξη που έχει ανάγκη ο αγροτοκτηνοτροφικός κλάδος της πατρίδας μας να αντανakλά τους στόχους, τα όνειρα και το δυναμικό που κρύβει ο καθένας και η καθεμία σας.

Φίλες και φίλοι,

Ο πρωτογενής τομέας είναι η ιστορική ραχοκοκαλιά της πατρίδας μας και της οικονομίας.

Συνδέεται άμεσα με την περιφερειακή ανάπτυξη, την αναζωογόνηση της υπαίθρου, την πράσινη οικονομία και την προστασία του περιβάλλοντος. Την ίδια στιγμή, επιδρά καταλυτικά στο εθνικό τουριστικό brand, στην αντιμετώπιση των ενεργειακών προκλήσεων και στην βέλτιστη αξιοποίηση των φυσικών πόρων, στην προσέλκυση επενδύσεων αλλά και στην εδραίωση του τόπου μας ως περιφερειακό κέντρο ανάπτυξης νέων γνώσεων και διεθνών συνεργασιών.

Η κλιματική αλλαγή και οι προκλήσεις που σχετίζονται με το περιβάλλον επηρεάζουν άμεσα τον πρωτογενή τομέα με ορατές πλέον επιπτώσεις, όπως η ξηρασία, τα έντονα καιρικά φαινόμενα, οι ζημιές στην παραγωγή, η ανάγκη αναδιάρθρωσης των καλλιεργειών, η ερημοποίηση της υπαίθρου και η αύξηση του κόστους παραγωγής.

Σύνθετες προκλήσεις που κάποτε φάνταζαν μακρινές, βρίσκονται ήδη στην καθημερινότητά σας και απαιτούν μία νέα θεώρηση, τολμηρές πρωτοβουλίες και σύνθεση ουσιαστικών λύσεων αλλά και προοπτικών.

Για εμάς η πράσινη ανάπτυξη, ο ψηφιακός μετασχηματισμός και ο σπουδαίος, δομικός ρόλος του πρωτογενούς τομέα στην 4η βιομηχανική επανάσταση, είναι το μεγάλο στοίχημα της επόμενης δεκαετίας. Ένα στοίχημα το οποίο θα κερδίσουμε.

Και θα το κερδίσουμε με όραμα, με σχέδιο, με συνεργασίες και με συγκεκριμένες πολιτικές, που έχουν ως άξονες την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών αγροτικών προϊόντων και τη μετάβαση σε ένα νέο πρότυπο αγροτικής επιχειρηματικότητας.

Η Κρήτη μας είναι ένας ευλογημένος τόπος. Οι ρίζες της Κρήτης, οι ρίζες οι δικές μου, οι ρίζες όλων μας, έχουν βρει τη θέση τους όχι μόνο στο οικογενειακό ή φιλικό τραπέζι, αλλά, εξαπλώνονται και πέρα από τα σύνορα της χώρας μας. Φιλοξενούν, καλωσορίζουν και αφηγούνται μια ιστορία. Μια ιστορία η οποία χαρακτηρίζεται από έντονη πολιτιστική και πολιτισμική κληρονομιά. Μια ιστορία που αντανακλά τις προοπτικές και τον δυναμισμό της πατρίδας μας. Μια ιστορία που αποκαλύπτει τις προκλήσεις της καλλιέργειας, της παραγωγής, της βόσκησης, της συγκομιδής, της αποθήκευσης, της μεταφοράς, της διανομής, της μεταποίησης, της βιωσιμότητας των πόρων, της κοινωνικής και περιβαλλοντικής ευθύνης, της βιοποικιλότητας και των κοινωνικών αλλαγών.

Οι 175 αγροτικοί συνεταιρισμοί, οι γυναικείοι συνεταιρισμοί, οι 576 οργανώσεις και ομάδες παραγωγών, που ξεχωρίζουν όπως αυτές που είχα επισκεφθεί πολύ πριν τις εκλογές, οι ελαιώνες και τα αμπέλια μας, τα μελίσσια και τα βοσκοτόπια μας, τα δίχτυα και οι ψαρόβαρκες μας, τα θερμοκήπια και οι καλλιέργειες οπωροκηπευτικών μας, τα βιολογικά και αρωματικά μας προϊόντα, ο μακρύς κατάλογος των προϊόντων Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης (ΠΟΠ) και Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη (ΠΓΕ) του τόπου μας, η τεχνογνωσία και η τεχνολογία, αποτελούν όλα μια ζωντανή και ανεκτίμητη κληρονομιά, η οποία εξελίσσεται διαρκώς και αποτελεί παρακαταθήκη για τις επόμενες γενιές.

Η προστασία και η ενίσχυση της αγροτικής δυναμικής του νησιού μας, αλλά και η συμφιλίωση της παράδοσης με τον εκσυγχρονισμό, είναι η μεγάλη πρόκληση που όλοι έχουμε κληθεί να αντιμετωπίσουμε, είναι «Εκεί όπου η παράδοση συναντά το μέλλον» όπως απόλυτα εύστοχα αναφέρεται στο τίτλο της Έκθεσης.

Ας δούμε λίγο επιμέρους, κομβικούς τομείς:

1. ΝΕΡΟ

Η κλιματική κρίση, η ξηρασία, η παρατεταμένη περίοδος ανομβρίας και οι υψηλές θερμοκρασίες -που βιώνουμε έντονα και τις τελευταίες μέρες- θέτουν σε άμεση προτεραιότητα το ζήτημα της ορθολογικής διαχείρισης του νερού.

Η άρδευση, λοιπόν, αποτελεί απόλυτη και καθοριστική προτεραιότητα. Υλοποιούνται πολλά μικρά και μεγάλα δημόσια έργα, σε **εγγειοβελτιωτικές και αρδευτικές υποδομές**.

Στην Κρήτη υλοποιούνται 86 τέτοια έργα με δημόσια δαπάνη 80,5 εκ.€, ενώ, ενδεικτικά, στο ν. Ηρακλείου 27 έργα συνολικού ύψους **29 εκ.€**. Από τα μεγάλα έργα του Ν. Ηρακλείου, τα ενταγμένα στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης έχουν ολοκληρωθεί σε μεγάλο ποσοστό:

- «Αρδευτικό δίκτυο φράγματος Πανοράματος Ηρακλείου Κρήτης», προϋπολογισμού δημοπράτησης **11,4 εκ. €** (το οποίο ολοκληρώθηκε με πρωτόκολλο προσωρινής παραλαβής στις 12-09-2022).
- «Κατασκευή φράγματος Πλακιώτισσας» προϋπολογισμού δημοπράτησης 24 εκ. €, το οποίο βρίσκεται σε εξέλιξη με 97% ποσοστό εκτελεσμένου έργου και ισχύουσα παράταση έως 31-12-2024.

Το έργο αφορά την κατασκευή αρδευτικού φράγματος μέγιστης χωρητικότητας 18.600.000m³ με λεκάνη κατάκλισης έκτασης 2200 στρ. περίπου και λεκάνη απορροής 78,5 χλμ². Το χωμάτινο ανάχωμα του φράγματος είναι πλάτους στέψης 8,0μ, μήκους στέψης περί τα 300 μ και όγκου αναχώματος περίπου 1.000.000 m³, ενώ η αρδευόμενη έκταση ανέρχεται σε 37.000 στρ.

Παρά τα ειδικά προβλήματα του έργου, εξετάζουμε τη δυνατότητα να ενταχθεί, σε προκήρυξη του Στρατηγικό Σχέδιο ΚΑΠ 2023-2027, η χρηματοδότηση των δικτύων διανομής στα 37.000 στρέμματα καλλιεργήσιμης γης της Μεσαράς.

Η Μελέτη που εκπονείται από την Περιφέρεια Κρήτης - Δ/ση Τεχνικών Έργων, έχει ολοκληρωθεί με κόστος 2.500.000€, αλλά ακόμη δεν έχουν εκδοθεί οι Περιβαλλοντικοί Όροι και η Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ).

Οι αποζημιώσεις για τις απαλλοτριώσεις ανέρχονται στο ποσό των 8,2 εκατ. ευρώ. Μετά από 8 χρόνια ταλαιπωρίας για τους ιδιοκτήτες γης, προχωράμε άμεσα τις διαδικασίες για την καταβολή των αποζημιώσεων στους δικαιούχους.

Είναι σε εξέλιξη οι προβλεπόμενες διαδικασίες και αναμένουμε άμεσα την ολοκλήρωση των διαδικασιών από την αρμόδια ΔΟΥ Α' Αθηνών. Εντός 20 ημερών, από την ολοκλήρωση του ελέγχου της ΔΟΥ, θα έχουν κατατεθεί τα ποσά στους ιδιοκτήτες γης που απαλλοτριώθηκαν οι εκτάσεις τους.

Αξίζει να σημειωθεί πως πρόκειται για ένα έργο προϋπολογισμού ύψους 45.000.000 €, για το οποίο θα κάνουμε τα αδύνατα δυνατά και αποτελεί προσωπική δέσμευση να ολοκληρωθεί.

- «Κατασκευή και Αξιοποίηση φράγματος Χαλαυριανού Χειμάρρου Δήμου Αρχανών» προϋπολογισμού δημοπράτησης 11,2 εκ. €. Οι εργασίες έχουν ολοκληρωθεί, ενώ εκκρεμεί η παραλαβή του έργου.
- «Βελτίωση και αναβάθμιση αλιευτικού λιμένα Ηρακλείου (ΠΕ Ηρακλείου)», προϋπολογισμού δημοπράτησης 1,7 εκ. €. Το έργο βρίσκεται σε εξέλιξη.

Επίσης, σε συνεργασία με τους ΟΤΑ της Κρήτης, υλοποιούνται μια σειρά από εγχειρίσματα έργα, συνολικού προϋπολογισμού 31,5 εκ ευρώ, όπως:

- Αντλιοστάσια άρδευσης στο Δήμο Βιάννου
- Αξιοποίηση του υδροταμιευτήρα Δαμανιών στην ΔΕ Καζαντζάκη
- Εκσυγχρονισμός του ΤΟΕΒ Γέργερης
- Αρδευτικό Δίκτυο του Δήμου Ηρακλείου
- Αρδευτικό δίκτυο στο Δήμο Μαλεβιζίου
- Συστήματα αυτοματισμού στο αρδευτικό δίκτυο του Δήμου Χερσονήσου
- Αύξηση της ενεργειακής απόδοσης στο Δήμο Σητείας
- Έργα στο ΤΟΕΒ Παπαγιαννάδων στο ν. Λασιθίου
- Αναβάθμισης των υποδομών άρδευσης στο ΤΟΕΒ Μεραμβέλλου
- Επέκταση των αρδευόμενων περιοχών στο Δήμο Αγίου Βασιλείου
- Επέκταση των αρδευτικών δικτύων σε περιοχές του Δήμου Αμαρίου
- Βελτίωση των αρδευτικών δικτύων στο Δήμο Μυλοποτάμου
- Συστήματα αυτοματισμού στο αρδευτικό δίκτυο της ΔΕΥΑ Ρεθύμνου
- Βελτίωση των αρδευτικών δικτύων του Δήμου Μινώα Πεδιάδας
- Κατασκευή τριών (3) αρδευτικών φραγμάτων στο χείμαρρο Μάγειρο
- Βελτίωση των αρδευτικών δικτύων στον ποταμό Ταυρωνίτη.

Πάμε στο θέμα που απασχολεί πολύ κόσμο κι έχω ακούσει πολύ έντονα από την ώρα που ανέλαβα το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Πλατύς ποταμός:

Επίσης, εξελίσσεται ταχύτατα η διερεύνηση κατασκευής δυο φραγμάτων και δημιουργία των ταμιευτήρων Πλατύ και Γερακαρίου, για την ενίσχυση του ταμιευτήρα της Φανερωμένης. Η εκτροπή του φράγματος στον Πλατύ Ποταμό και η κατασκευή του αγωγού, καθώς και των δικτύων άρδευσης αποτελούν ένα ζωτικής σημασίας αναπτυξιακό έργο το οποίο θα ενισχύσει τόσο το νότιο Ρέθυμνο όσο και τη Μεσαρά.

Η νέα μελέτη είναι της τάξης του 1.000.000 €, για την οποία υπάρχει διασφαλισμένη πίστωση και θα εξετάσει τη σκοπιμότητα κατασκευής του φράγματος Γερακαρίου και την ανάλυση κόστους – οφέλους του έργου ούτως ώστε να μπορεί να ληφθεί ασφαλής απόφαση για την κατασκευή του, ώστε να προωθηθούν οι απαιτούμενες μελέτες για την περιβαλλοντική αδειοδότησή του.

Αποτελεί προτεραιότητα για την Κυβέρνηση, για τον ίδιο τον Πρωθυπουργό μας και εμένα προσωπικά. Το παρακολουθώ στενά!

Το έργο έχει προτεινόμενο προϋπολογισμό 170.000.000€ συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδότησης των απαιτούμενων απαλλοτριώσεων. Μάλιστα, οι απαιτούμενες απαλλοτριώσεις έχουν ενταχθεί στη διαδικασία του άρθρου 7Α του Κώδικα Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων με Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου. Το έργο έχει προταθεί για ένταξη στο Ταμείο Ανάκαμψης, αλλά και στην Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων για δανειοδότηση, ως εναλλακτική πρόταση για την χρηματοδότηση της υλοποίησής του. Εκτιμούμε ότι ο χρόνος δημοπράτησης του έργου θα είναι εντός του 2023 αρχές 2024.

Τέλος και πολύ σημαντικό, θέλω να σας ενημερώσω ότι σύντομα δημοσιεύουμε πρόσκληση όπου οι ΟΤΑ μπορούν αν υποβάλλουν αιτήσεις για την κατασκευή μικρών φραγμάτων και υδροφραγμάτων. Είναι ένα μοντέλο αξιοποίησης των όμβριων υδάτων, ώστε να συγκρατά τα νερά και μην καταλήγουν στη θάλασσα, αλλά να εμπλουτίζουν τον υδροφόρα ορίζοντα. Αυτό το μοντέλο, το εφαρμόζει η Κύπρος με ορατά αποτελέσματα, ένα μοντέλο που ξεκίνησε, θυμίζω, ο αείμνηστος Κων/νος Μητσοτάκης, αλλά δεν συνεχίστηκε. Σύντομα δημοσιεύεται η πρόσκληση, και ενθαρρύνουμε τους δήμους να συμμετέχουν. Θα είμαστε δίπλα σας να σας κατευθύνουμε και να σας στηρίξουμε, όπου χρειαστεί. Αναμένουμε να υπάρξει μεγάλο ενδιαφέρον.

2. ΟΠΕΚΕΠΕ – ΕΛΓΑ

Η Κρήτη μας έχει επίσης ενισχυθεί οικονομικά μέσα από τις πληρωμές του **ΟΠΕΚΕΠΕ** που έγιναν μέχρι και σήμερα στο πλαίσιο αντιμετώπισης της ενεργειακής κρίσης, με παραπάνω από 450.120.000 εκ ευρώ να διοχετεύονται συνολικά στο νησί μας. Ειδικότερα, ο ν. Ηρακλείου έλαβε άνω των 175.750.000 ευρώ, ο ν. Λασιθίου άνω των 40.329.000 ευρώ, ο ν. Ρεθύμνου άνω των 153.806.000 ευρώ και ο ν. Χανίων άνω των 80.229.000 ευρώ.

Για τον ΟΠΕΚΕΠΕ βεβαίως γνωρίζω προσωπικά, τα σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίζει και τις αρνητικές συνέπειες για τους αγρότες από τις αρρυθμίες που παρουσιάζει. Οι περισσότεροι από εσάς το έχετε βιώσει. Σας διαβεβαιώνω ότι έχω πλήρη εικόνα της σημερινής κατάστασης του ΟΠΕΚΕΠΕ και δεσμεύομαι ότι θα μπει τάξη με άξονα τις ανάγκες κάθε δικαιούχου. Αν χρειαστεί να συγκρουστώ με συμφέροντα θα το κάνω, χωρίς δεύτερη σκέψη. Όσοι με ξέρουν καλά, γνωρίζουν ότι πίσω δεν θα κάνω, αφού αφορά τη διαφάνεια, την τάξη και τη δικαιοσύνη.

Γι' αυτό κι εργαζόμαστε για την πλήρη ένταξη του ΟΠΕΚΕΠΕ στο gov.gr. Την πλατφόρμα που όλοι μας γνωρίζουμε κι έχει κάνει ευκολότερη την καθημερινότητά μας. Οι υπηρεσίες του ΟΠΕΚΕΠΕ πρέπει να περάσουν στη νέα εποχή, ώστε ο Έλληνας παραγωγός να μπορεί εύκολα και άμεσα να εξυπηρετηθεί, να έχει πλήρη εικόνα των συναλλαγών του, να νιώθει ασφάλεια για τις συναλλαγές που εκτελεί και κυρίως να υπάρχει διαφάνεια και δικαιοσύνη στις κατανομές.

Και κάτι, που αποτελεί πάγια φιλοσοφία της Κυβέρνησής μας: Η διαφανής διαχείριση των δεδομένων που συγκεντρώνονται δεν διαπραγματεύεται, δεν δέχεται εκπτώσεις! Έτσι και για τον ΟΠΕΚΕΠΕ, οι δηλώσεις των παραγωγών και όλες οι σχετικές πληροφορίες πρέπει να είναι αντικείμενο διαχείρισης δημόσιου φορέα και όχι ιδιωτικής εταιρείας, όπως συνέβαινε μέχρι και πριν λίγο καιρό!

Την ίδια στιγμή, γνωρίζουμε τα προβλήματα με τον **ΕΛΓΑ** και τις αποζημιώσεις των αγροτών. Γι' αυτό και είναι στις άμεσες προτεραιότητές μας, ο μετασχηματισμός του Κανονισμού του ΕΛΓΑ, ώστε οι πληρωμές να γίνονται πιο εύλικτα και πιο άμεσα.

Θέλουμε οι παραγωγοί μας να λαμβάνουν το σωστό ύψος αποζημιώσεων μέσα σε ένα εύλογο χρονικό διάστημα από την καταστροφή που υπέστησαν. Στόχος μας να διευρύνουμε τα αιτήματα που μπορούν να κατατεθούν στον ΕΛ.Γ.Α. και αφορούν στη μείωση της παραγωγής και, κατ' επέκταση, στην απώλεια εισοδήματος των παραγωγών.

Ο αναγκαίος εκσυγχρονισμός του ΕΛΓΑ, αποτελεί δομικό πυλώνα του πρωτογενή τομέα και των προοπτικών που έχει για την χώρα μας. Οι αποζημιώσεις που έχει καταβάλει ο ΕΛ.Γ.Α. στην Περιφέρεια Κρήτης από το 2020, ύψους 35,4 εκ. ευρώ, για ζημιές σε καλλιέργειες φυτικής και ζωικής παραγωγικής δραστηριότητας, εκ των οποίων η μερίδα του λέοντος, σχεδόν 27 εκ. ευρώ, κατανεμήθηκε στην Περιφερειακή Ενότητα Ηρακλείου.

Επίσης, πρόσφατα πληρώθηκαν αποζημιώσεις καλλιεργειών για τις Πυρκαγιές που ξέσπασαν στο νησί μας το 2022, ύψους 1.240.000 εκ ευρώ.

Σε αυτές τις λίγες μέρες που είμαστε στο Υπουργείο, αναζητούμε τρόπους για να καλυφθούν και άλλες ζημιές στην παραγωγή. Ειδικότερα, εξετάζουμε πως μπορούν να συμπεριληφθούν αμπέλια που προσβλήθηκαν από τον περονόσπορο το 2023 και ελαιόδεντρα, που λόγω των καιρικών συνθηκών κατά την άνθιση την τρέχουσα περίοδο, αντιμετωπίζουν φαινόμενα μειωμένης καρπόδεσης ή ακαρπίας. Δουλεύουμε ακατάπαυστα και σύντομα θα είμαστε έτοιμοι να σας παρουσιάσουμε ολοκληρωμένη πρόταση.

3. ΕΛΙΑ

Ο ελαιοκομικός τομέας έχει μια ξεχωριστή θέση στην κρητική διατροφή. Ο χρυσός της κρητικής γης αποτελεί ένα εξαιρετικό ποιοτικό προϊόν, παγκοσμίως γνωστό.

Την προηγούμενη διετία, στην Περιφέρεια Κρήτης εγκρίθηκαν **53 Προγράμματα Εργασίας ισάριθμων Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (Ο.Ε.Φ.)**. Να αναφέρουμε ότι στο σύνολο της χώρας εγκρίθηκαν 111 Ο.Ε.Φ., που αφορούν σε

6.650 ελαιοκαλλιεργητές – μέλη των Οργανώσεων. Για να σας δώσω την εικόνα σε αριθμούς, στην Κρήτη δόθηκαν 10 εκ. € περίπου από το σύνολο των 21 εκ ευρώ που δόθηκαν στη χώρα. Δηλαδή, ποσοστό 46,84% της συνολικής χρηματοδότησης της ΕΕ ήρθε στον τόπο μας. Σχεδόν το μισό ποσό. Η στήριξη αυτή θα συνεχιστεί και έχω σκοπό να ενταθεί ακόμη περισσότερο.

Είναι πολύ σημαντικό να κατοχυρώσουμε τα κρητικά προϊόντα. Έχει υποβληθεί αίτηση για καταχώριση της ονομασίας «ΚΡΗΤΗ» ως Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη (ΠΓΕ) για το ελαιόλαδο που παράγεται στο νησί μας.

Η αίτηση έχει αξιολογηθεί θετικά σε εθνικό επίπεδο, και έχει διαβιβαστεί από τον Ιούλιο του 2021 στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με την οποία είμαστε σε συνεχή συνεργασία και επαφές, με πιο πρόσφατη αυτή του περασμένου Ιουνίου, ώστε να ολοκληρωθεί η διαδικασία το συντομότερο δυνατό.

Επίσης, είναι σημαντικό να αναφέρουμε τη σημασία που δίνουμε και στην επιτραπέζια ελιά, η οποία κερδίζει συνεχώς έδαφος στην αγορά. Η χώρα μας είναι η δεύτερη εξαγωγική στον κόσμο στην επιτραπέζια ελιά, με μια μέση ετήσια παραγωγή 215 χιλιάδων τόνων. Ο κλάδος της επιτραπέζιας ελιάς έχει καταφέρει την τελευταία δεκαετία να διπλασιάσει τις εξαγωγές της σε 100 χώρες στον κόσμο. Πρόκειται για έναν ραγδαία αναπτυσσόμενο, πολλά υποσχόμενο και σίγουρα προσοδοφόρο κλάδο. Σας καλούμε να δείτε και αυτό το κομμάτι της ελαιοκομίας.

4. ΑΜΠΕΛΙ - ΟΙΝΟΣ

Όπως είναι αναμενόμενο, ο **αμπελο-οινικός τομέας** δε θα μπορούσε να παραλείπεται από το τραπέζι της συζήτησης περί αγροδιατροφικής στρατηγικής και ενίσχυσης. Βασικοί μας στόχοι είναι:

- η ποιοτική αναβάθμιση του αμπελουργικού δυναμικού,
- η καλλιέργεια ποικιλιών αμπέλου με αυξημένο εμπορικό ενδιαφέρον,
- η εισαγωγή σύγχρονων καλλιεργητικών τεχνικών και

- η διαφύλαξη και προστασία του περιβάλλοντος.

Ήδη, με το Πρόγραμμα «Αναδιάρθρωση και Μετατροπή των Αμπελώνων», μόνο για την αμπελουργική περίοδο 2022-2023, εξασφαλίστηκε για τον νομό Ηρακλείου ποσό της τάξεως των 377.292 € για αιτηθείσες εκτάσεις ίσες με 209,2 στρ.

Επίσης, με το Πρόγραμμα «Χορήγησης Αδειών Νέας Φύτευσης», η χορήγηση για την Περιφέρεια Κρήτης, για το 2023, έγινε στο 100% των αποδεκτών εκτάσεων των αιτήσεων.

Τέλος, με το Πρόγραμμα «Επενδύσεων Σε Επιχειρήσεις Οινοπαραγωγής», για την αμπελοοινική περίοδο 2022-2023 εγκρίθηκαν επτά επενδυτικά σχέδια στους Νομούς Ηρακλείου και Ρεθύμνου με προϋπολογισμό ενωσιακής ενίσχυσης άνω των **537.000 ευρώ** και αναμένεται η ολοκλήρωση των επενδύσεων τους.

5. ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ

Με το πρόγραμμα που προανέφερα, ενισχύουμε και την κτηνοτροφία του τόπου μας. Για τα εξαιρετικής ποιότητας κτηνοτροφικά και γαλακτοκομικά προϊόντα της Κρήτης, θα αναφερθώ στη συνέχεια.

Επίσης, στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας έχει αναπτυχθεί το Υποέργο 5 για τη Γενετική Βελτίωση Ζώων, με **προϋπολογισμό 15 εκ. €**. Μάλιστα, στην Κρήτη υπάρχει η πρόταση για έργα **συνολικού προϋπολογισμού 2 εκ. €** περίπου.

Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ., η περιφέρεια της Κρήτης είναι μια από τις ισχυρότερες προβατοτροφικές και αιγοτροφικές περιοχές της Ελλάδος. Η Κρήτη βρίσκεται στις πρώτες θέσεις στην Ελλάδα αναφορικά με την αξιοποίηση των προγραμμάτων των Σχεδίων Βελτίωσης και των Νέων Αγροτών, αυτό έχει οδηγήσει στον εκσυγχρονισμό και την δημιουργία σύγχρονων και αποδοτικών αιγο-προβατοτροφικών εκμεταλλεύσεων σε ποσοστό μεγαλύτερο από 40%.

Η βελτίωση και διάσωση και των πολύτιμων γενετικών πόρων του τόπου μας αποτελεί προτεραιότητά μας και το επόμενο διάστημα θα συνεργαστούμε με τους αρμόδιους φορείς σε αυτό το ζήτημα με στόχο παραγωγικά ζώα απαλλαγμένα νοσημάτων, τα οποία θα βοηθούσαν στην μείωση του κόστους και στην αριστοποίηση της παραγωγής.

6. ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ/ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΑ

Η βιολογική γεωργία, ως βασικός πυλώνας του αγροτικού τομέα, ενισχύθηκε και συνεχίζει να υποστηρίζεται από τα Προγράμματα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ).

Μάλιστα, στην παρούσα φάση υλοποιείται το μεγαλύτερο πρόγραμμα «*Βιολογικής Γεωργίας και Κτηνοτροφίας*» σε όλη τη χώρα με δημόσια δαπάνη που ξεπερνά τα **705εκ. €** στην τελευταία πρόσκληση που έγινε.

Αξίζει να σημειωθεί ότι, στο πλαίσιο αυτό, για πρώτη φορά, ενισχύθηκε η μελισσοκομία αναδεικνύοντας την έμφαση που έχει δοθεί από την Κυβέρνηση στο συγκεκριμένο κλάδο και υπογραμμίζοντας την ανάγκη παραγωγής ασφαλών τροφίμων υψηλής διατροφικής και προστιθέμενης αξίας.

Για τα έτη 2021-2022 ο προϋπολογισμός από το τριετές εθνικό τομεακό μελισσοκομικό πρόγραμμα ανήλθε σε 12.325.290 €, ενώ συνολικά για το νησί μας η ενίσχυση από τους Πυλώνες I & II, για τη μελισσοκομία ανέρχεται στα περίπου 3εκ.€, ενώ αναλυτικά κατανέμεται σε κάθε νομό ως εξής:

Για το ν. Ηρακλείου περίπου **1.377.000εκ. €**

Για το ν. Λασιθίου περίπου **150.000€**

Για το ν. Ρεθύμνης περίπου **537.600€**, ενώ

Για το ν. Χανίων περίπου **1 εκ. €**

Μάλιστα, με απόφαση μου την προηγούμενη εβδομάδα, καθορίστηκαν το ακριβές περιεχόμενο και οι λεπτομέρειες εφαρμογής της δράσης "Αναλύσεις μελιού και λοιπών προϊόντων κυψέλης", στο πλαίσιο υλοποίησης των παρεμβάσεων του τομέα της μελισσοκομίας, του Στρατηγικού Σχεδίου της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής.

Σκοπός της δράσης είναι η αναβάθμιση της προστιθέμενης αξίας των μελισσοκομικών προϊόντων και η διευκόλυνση της εμπορίας τους. Τα εγκεκριμένα χρηματοδοτικά όρια της συνολικής δαπάνης για την υλοποίηση της δράσης, καθορίζονται σε 300.000 € ανά έτος εφαρμογής της δράσης.

Με το Στρατηγικό Σχέδιο της ΚΑΠ 2023-2027 δίνουμε έμφαση σε νέα Οικολογικά Προγράμματα, που θα δημιουργήσουν ακόμα μεγαλύτερες προοπτικές για τον Τομέα της Βιολογικής Γεωργίας και Κτηνοτροφίας. Το επόμενο διάστημα θα αρχίσουν να διαμορφώνονται και οι σχετικές προσκλήσεις.

Η σημασία όλων αυτών των ενισχύσεων μπορεί να γίνει ακόμα πιο κατανοητή αν αναλογιστεί κανείς ότι στην Κρήτη δραστηριοποιούνται συνολικά 2.612 ενεργοί μελισσοκόμοι με 424.067 κατεχόμενες κυψέλες.

7. ΑΛΙΕΙΑ

Η αλιεία είναι συνυφασμένη με το νησί μας, την κρητική διατροφή και τους ψαράδες μας.

Το πρόβλημα με τα ψάρια εισβολείς, ο λαγοκέφαλος και το λεοντόψαρο, είναι μεγάλο και επηρεάζει αρνητικά όχι μόνο τους ψαράδες μας, αλλά και τη βιοποικιλότητα της θαλάσσιας περιοχής. Οι πληθυσμοί του εξαπλώνονται γρήγορα, αποτελούν κίνδυνο για τη δημόσια υγεία και επηρεάζουν τις οικονομικές δραστηριότητες του αλιευτικού τομέα.

Ξεκινήσαμε από την πρώτη μου μέρα στο Υπουργείο, δράσεις για να το αντιμετωπίσουμε:

Στο πλαίσιο του **Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας και Θάλασσας (Ε.Π.ΑΛ.Θ.) 2014-2020**, έχουν ενταχθεί τρεις δράσεις:

- «*Εναλλακτικός τρόπος αξιοποίησης των αλλόθρονων ιχθύων*», προϋπολογισμού 388.675€. Με απλά λόγια, τα ψαρεύουμε και τα μετατρέπουμε σε ιχθυοτροφή.

- «*Ανάπτυξη Καινοτόμων μέτρων Καταγραφής, Χαρτογράφησης και Περιορισμού των πληθυσμών λαγοκέφαλου και λεοντόψαρου*» προϋπολογισμού 417.599 €.
- «*Σχεδιασμός και πιλοτική εφαρμογή μεθόδων εμπορικής αξιοποίησης των ξένων ειδών με στόχο τον έλεγχο του πληθυσμού τους*» προϋπολογισμού 551.633 €.

Προφανώς και δεν αρκούν!

Σε συνεργασία με το Υπουργείο Περιβάλλοντος συζητήσαμε το θέμα της αντιμετώπισης της εισβολής στις ελληνικές θάλασσες του λαγοκέφαλου, και ήδη ανατέθηκε στον Οργανισμό Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ) η άμεση σύνταξη μελέτης του Σχεδίου Δράσης για την αντιμετώπιση του λαγοκέφαλου στη Μεσόγειο και τα σχετικά μέτρα που ενδεχομένως πρέπει να ληφθούν. Η χρηματοδότηση της μελέτης θα γίνει από τον Οργανισμό.

Την προηγούμενη εβδομάδα έθεσα το πρόβλημα αυτό στο Συμβούλιο Υπουργών Αλιείας της ΕΕ στην Ισπανία. Ήδη ερευνούμε πιο αποτελεσματικούς τρόπους αντιμετώπισης, όπως:

- η πρόβλεψη αποζημίωσης για τις απώλειες από την εξάπλωση των εισβολέων-ψαριών, και
- η επιδότηση αλίευσης των συγκεκριμένων ψαριών.

Σε επόμενη συνεδρίαση του Συμβουλίου Υπουργών Αλιείας θα συζητήσουμε διεξοδικά το ζήτημα προτείνοντας συγκεκριμένες λύσεις.

Φυσικά, δεν είναι μόνο το ζήτημα του λαγοκέφαλου. Στο Πρόγραμμα Αλιεία και Θάλασσα 2014-2020, υλοποιούνται οι εξής δράσεις:

- «*Προστιθέμενη αξία, ποιότητα των προϊόντων και χρήση των ανεπιθύμητων αλιευμάτων*» έχουν ενταχθεί 5 πράξεις συνολικού προϋπολογισμού **115.000€**.
- Στα μέτρα «*Υγεία και ασφάλεια*» και «*Ενεργειακή απόδοση και μετριασμός της κλιματικής αλλαγής*» έχουν ενταχθεί συνολικά 7 πράξεις, συνολικού προϋπολογισμού **165.000€**.
- Για το μέτρο «*Αποζημιώσεις στον τομέα της αλιείας για το πρόσθετο κόστος που προέκυψε από τον πόλεμο στην Ουκρανία*», προβλέπεται «*Χρηματική*

αποζημίωση φορέων εκμετάλλευσης του τομέα αλιείας», για 430 αλιευτικά, προϋπολογισμού **720.000€** για την Κρήτη. Ειδικότερα, για το νομό Ηρακλείου το ποσό ανέρχεται στις **150.000€**.

Νωρίτερα πραγματοποιήσαμε σύσκεψη με του Υφυπουργούς και εκπροσώπους αλιέων απ' όλη την Κρήτη. Δεν είναι μόνοι τους. Θα βρούμε λύση μαζί με τα ερευνητικά μας ιδρύματα και τους επιστημονικούς συνεργάτες μας.

8. ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Όλα όσα προανέφερα, δεν μπορούν να λειτουργήσουν αποτελεσματικά, εάν δεν υπάρχουν οι απαραίτητες υποδομές.

Παράλληλα, και ανάμεσα σε άλλα, έχει δρομολογηθεί η υλοποίηση των έργων:

- Βελτίωση οδοποιίας υφιστάμενου αγροτικού δρόμου Δήμου Χερσονήσου, στο Ν. Ηρακλείου, συνολικού προϋπολογισμού 964.000 €.
- Βελτίωση πρόσβασης σε γεωργική γη & κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις στην Κοινότητα Παλαικάστρου, στο Ν. Λασιθίου, συνολικού προϋπολογισμού 1.000.000 €.
- Βελτίωση βατότητας αγροκτηνοτροφικής οδού εντός Κοινοτήτων Αποδούλου και Νίθαυρης Δήμου Αμαρίου, στο Ν. Ρεθύμνου, συνολικού προϋπολογισμού 1.000.000 €.
- Βελτίωση πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, βελτίωση αγροτικής οδού Κεφάλα – Σέμπρωνα, στο Ν. Χανίων, συνολικού προϋπολογισμού 1.000.000 €.

Επίσης, στο πλαίσιο αυτό, να αναφερθούμε και στα **τοπικά προγράμματα Leader** του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020. Πρόκειται για έργα Δημόσιας Δαπάνης ύψους 380.000 €. Κι εδώ θέλω να επισημάνω πόσο σημαντικά είναι η συνεργασία:

- 1) με την τοπική αυτοδιοίκηση
- 2) με τις τοπικές κοινωνίες.

Επιπλέον, υλοποιούνται 411 ιδιωτικές και δημόσιες επενδύσεις μέσα από τα **τοπικά προγράμματα LEADER**, όπου στην Κρήτη η δημόσια δαπάνη ανέρχεται στα 55 εκ. €, ενώ στο ν. Ηρακλείου υλοποιούνται 161 έργα με 30,6 εκ. €.

Μάλιστα, ολοκληρώνεται εντός του έτους η αξιολόγηση και έγκριση των **50 νέων τοπικών αναπτυξιακών προγραμμάτων LEADER** με διαθέσιμους πόρους της τάξης των 236 εκ. € από το Στρατηγικό Σχέδιο ΚΑΠ 2023-2027 σε όλη την επικράτεια, οπότε και θα ξεκινήσουν **νέες προσκλήσεις** για ιδιωτικές και δημόσιες επενδύσεις με το νέο έτος.

Επιτρέψτε μου και μια σύντομη αναφορά στη στήριξη της γεωργικής δραστηριότητας και του εισοδήματος των παραγωγών **σε ορεινές και μειονεκτικές περιοχές** μέσα από το πρόγραμμα της **εξισωτικής αποζημίωσης**.

Ειδικότερα, στην Κρήτη υπάρχουν **580.000 δικαιούχοι με ποσό στήριξης 370 εκ. €** περίπου. Πιο συγκεκριμένα, στο ν. Ηρακλείου οι δικαιούχοι ανέρχονται **στους 258.000 και το ύψος της αποζημίωσης στα 132 εκ. €**.

Αναμένεται να ανακοινωθούν σύντομα τα αποτελέσματα του προγράμματος των **Γεωργικών Συμβούλων για την Κρήτη**, το οποίο στοχεύει στην παροχή δωρεάν συμβουλευτικής υποστήριξης των παραγωγών από διαπιστευμένους γεωργικούς συμβούλους. Συνολικά το πρόγραμμα διαθέτει προϋπολογισμό **80 εκ. € για** όλη την χώρα.

9. ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Ήδη ανέφερα κάποια έργα του Ταμείου Ανάκαμψης. Με στόχο τον Οικονομικό Μετασχηματισμό του Αγροτικού Τομέα, τα έργα αναπτύσσονται σε 2 κύκλους:

Α Κύκλος: με αρχικό προϋπολογισμό **98 εκατ. €**, έχουν υποβληθεί 236 αιτήσεις ενίσχυσης.

B Κύκλος: ο Προϋπολογισμός ανέρχεται στα **35.000.000 €** και η περίοδος υποβολής αιτήσεων ενίσχυσης λήγει στις **14/8/2023**.

Επίσης, το **Υποέργο 4- Αναδιάρθρωση Καλλιεργειών** έχει αρχικό προϋπολογισμό **161.000.00 €**. Στο έργο είχαν τη δυνατότητα να υποβάλλουν αιτήσεις συλλογικά σχήματα.

10. ΝΕΟΙ ΑΓΡΟΤΕΣ

Εξασφαλίσαμε, ήδη, την ένταξη και πληρωμή όλων των επιλαχόντων Νέων Γεωργών της τελευταίας προκήρυξης, με 27,6 εκ. € να αφορούν στους επιλαχόντες Νέους Γεωργούς της Κρήτης, και στον νομό Ηρακλείου, να κατανέμονται 12 εκ. €. Έτσι, συνολικά, 6.000 περίπου νέοι γεωργοί και κτηνοτρόφοι του νησιού μας ενισχύονται με πόρους της τάξης των 188 εκ. €, με τους 2.435 από αυτούς να εντοπίζονται στον νομό Ηρακλείου και να ενισχύονται με 57,7 εκ. €.

Πιο αναλυτικά, η κατανομή των επιλαχόντων νέων αγροτών, που εντάσσονται στο πρόγραμμα έχει ως εξής:

738 επιπλέον νέοι αγρότες στην Κρήτη, εκ των οποίων, 330 στο ν. Ηρακλείου, 183 στο ν. Λασιθίου, 59 στο ν. Ρεθύμνου και 166 στο ν. Χανίων.

Έχουμε θέσει ως στόχο μέχρι το 2027 οι κατ' επάγγελμα νέοι αγρότες να αυξηθούν στους 60.000.

Κατά το πρώτο εξάμηνο του 2024 αναμένουμε νέα πρόσκληση για ένταξη νέων γεωργών στην κοινωνία του αγροκτηνοτροφικού πληθυσμού.

Φίλες και φίλοι,

Το μεράκι, η έμπνευση και η δημιουργία, στην Ελλάδα του 2023, δεν αρκούν για να ασχοληθεί κάποιος με τον κλάδο της αγροκτηνοτροφικής ανάπτυξης. Οι νέες και οι νέοι που γοητεύονται από τον πρωτογενή τομέα χρειάζονται κίνητρα και στήριξη, ώστε να αφήσουν πίσω την ανασφάλεια και τον φόβο, να πάρουν τη μεγάλη απόφαση

και να πιστέψουν ότι, πράγματι, η αγροτική ανάπτυξη μπορεί να τους εξασφαλίσει ένα βιώσιμο, δημιουργικό μέλλον με συγκινήσεις και επιτεύγματα.

Είναι χαρακτηριστικό ότι, στο πλαίσιο των Προγραμμάτων Αγροτικής Ανάπτυξης - στην Περιφέρεια Κρήτης έχουν ενταχθεί συνολικά 650.592 έργα, συνολικού προϋπολογισμού 1,2 δισ €. Οι μέχρι σήμερα ενταγμένοι προϋπολογισμοί στην Περιφέρεια Κρήτης χρηματοδοτούνται από το ΠΑΑ 2014-2020 με Δημόσια δαπάνη ύψους 1 δισ €, εκ των οποίων έχουν πληρωθεί περί τα 695 εκατ. €. Συγκεκριμένα, ο συνολικός προϋπολογισμός ύψους 1.181.752.793,08 €, έχει επιμερισθεί ως εξής:

432.428.222 €, έχουν προϋπολογισθεί για το Ν. Ηρακλείου,

131.246.843 €, για το Ν. Λασιθίου,

396.443.931 €, έχουν προϋπολογισθεί για το Ν. Ρεθύμνου, και

221.633.795 €, για το Ν. Χανίων.

11. ΣΧΕΔΙΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ

Οι λόγοι για τους οποίους νοιώθω υπερήφανος για τις ρίζες μου είναι πολλοί, όμως θα ήθελα να αναδείξω το ανοιχτό μυαλό των Κρητικών, οι οποίοι ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμα και τόλμησαν να αιτηθούν σε **επενδυτικές προτάσεις Σχεδίων Βελτίωσης** για τον εκσυγχρονισμό των γεωργοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων.

Αξίζει να σημειωθεί ότι, τα 837 επενδυτικά Σχέδια Βελτίωσης για τον εκσυγχρονισμό των γεωργοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων της Κρήτης ενισχύονται με πόρους δημόσιας δαπάνης της τάξης των 46,3 εκ. € ξεπερνώντας το συνολικό ποσό των 70 εκ. ευρώ επενδύσεων (δημόσια και ιδιωτική δαπάνη). Αυτή τη στιγμή,

- στον νομό Ηρακλείου έχουν ενταχθεί 388 επενδύσεις στον πρωτογενή τομέα με προϋπολογισμό της τάξεως **των 28,7 εκ. €**.
- στο ν. Λασιθίου έχουν ενταχθεί 85 επενδύσεις στον πρωτογενή τομέα με προϋπολογισμό της τάξεως **των 8 εκ. €**.

- Στο ν. Ρεθύμνου έχουν ενταχθεί 186 επενδύσεις στον πρωτογενή τομέα με προϋπολογισμό της τάξεως **των 17,5 εκ. €**.
- Στο ν. Χανίων έχουν ενταχθεί 178 επενδύσεις στον πρωτογενή τομέα με προϋπολογισμό της τάξεως **των 16 εκ. €**.

Η νέα πρόσκληση για επενδύσεις Σχεδίων Βελτίωσης βρίσκει ξανά την Κρήτη σε πορεία ακόμα μεγαλύτερων αναπτυξιακών και επενδυτικών προοπτικών.

Μετά από ολιγόμηρη παράταση που έδωσα τις πρώτες μέρες που ανέλαβα το Υπουργείο, ώστε να εξυπηρετηθεί το σημαντικό επενδυτικό ενδιαφέρον, η Περιφέρεια Κρήτης, έχει καταλάβει την τρίτη θέση σε αριθμό αιτήσεων με την υποβολή συνολικά 776 προτάσεων συνολικού **προϋπολογισμού 44,9 εκ. € και αιτούμενη δημόσια δαπάνη 18,2 εκ. €**.

12. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ – ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Η σύγχρονη και διαρκής εκπαίδευση και η κατάρτιση των αγροτών μας, τόσο των νέων όσο και των πιο έμπειρων, είναι κρίσιμη για το αύριο του πρωτογενή τομέα της χώρας μας.

Ο στόχος μας είναι παράλληλος: πρέπει να βρούμε τον τρόπο να ενισχύσουμε τους παλαιότερους με νέες γνώσεις και δεξιότητες που θα επιτρέψουν να κεφαλαιοποιήσουν ακόμα περισσότερο τον διαρκή αγώνα τους. Παράλληλα πρέπει να φέρουμε τους νέους στην Ελληνική γη, να τους πείσουμε για τον ρόλο που διαδραματίζει στην αλλαγή του αναπτυξιακού και παραγωγικού μοντέλου της χώρας μας και να τους δείξουμε πώς μπορούν να απελευθερώσουν το δυναμικό τους μέσα από τις ευκαιρίες του πρωτογενή τομέα.

Δυστυχώς, όλοι αναγνωρίζουμε ότι είμαστε πολύ πίσω στο επίπεδο κατάρτισης και γνώσης των αγροτών μας σε σχέση με τις καινούργιες τάσεις, τις νέες μεθόδους και τις αναγκαίες νέες δεξιότητες που έχει επιφέρει ο παγκόσμιος μετασχηματισμός του πρωτογενή τομέα, αλλά και της οικονομίας ευρύτερα.

Ως εκ τούτου, ξεχωριστό και σπουδαίο ρόλο παίζουν τα προγράμματα των Δημοσίων ΙΕΚ και οι Γεωργικές Σχολές του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Ειδικότερα:

Το **Ινστιτούτο Ελιάς Υποτροπικών Φυτών και Αμπέλου** στα Χανιά υλοποιεί ερευνητικά και πιλοτικά έργα για τα προβλήματα και τον εκσυγχρονισμό των καλλιεργειών της ελιάς, των αμπελιών, των εσπεριδοειδών, των κηπευτικών και των υποτροπικών φυτών. Πολύ σημαντικός ο ρόλος του και θέλουμε να το ενισχύσουμε.

Βεβαίως, λειτουργούν και τα ΔΙΕΚ **Αποκορώνου** στα Χανιά για εκπαίδευση στο αμπέλι και τον οίνο, και στη γαλακτοκομία – τυροκομία, και ΔΙΕΚ **Ιεράπετρας**, για διπλώματα στη βιολογική/οργανική γεωργία και τη μελισσοκομία.

Οι σύνθετες προκλήσεις της εποχής, απαιτούν μία νέα θεώρηση, τολμηρές πρωτοβουλίες και ουσιαστική εύρεση λύσεων και προοπτικών.

Τα **Ινστιτούτα γεωργικών ερευνών** έχουν ως στόχο την απελευθέρωση του δυναμικού του Έλληνα καλλιεργητή και την ουσιαστική στήριξη και ενίσχυση του παραγωγού.

Το **Ινστιτούτο Μεσογειακών Σπουδών** και το **Ινστιτούτο Μοριακής Βιολογίας και Βιοτεχνολογίας**, στο Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας (ΙΤΕ), διεξάγουν έρευνα αιχμής τόσο στη φυτική παραγωγή και τις μεταδιδόμενες ασθένειες από φορείς, όσο και στην ιστορία της Μεσογειακής διατροφής, η οποία όπως πολύ καλά γνωρίζετε έχει αναδείξει εμάς τους Κρητικούς, ως τους μακροβιότερους πληθυσμούς σε όλο τον κόσμο.

Το **Ινστιτούτο Θαλάσσιας Βιολογίας, Βιοτεχνολογίας και Υδατοκαλλιεργειών**, στη Σούδα, του Ελληνικού Κέντρου Θαλάσσιων Ερευνών (ΕΛ.ΚΕ.Θ.Ε.), εστιάζει τις δραστηριότητές του στους τομείς της αλιείας και των εσωτερικών υδάτων.

Το **Μεσογειακό Αγρονομικό Ινστιτούτο Χανίων**, ένα από τα τέσσερα Μεσογειακά Αγρονομικά Ινστιτούτα του Διεθνούς Κέντρου Ανώτατων Μεσογειακών Γεωπονικών Σπουδών εστιάζει στο τρίπτυχο: Μεσογειακή γεωργία, τρόφιμα και αγροτική ανάπτυξη.

Το νεοσύστατο Τμήμα Γεωπονίας του **Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου** (ΕΛΜΕΠΑ) στο Ηράκλειο, προσφέρει ένα άρτιο και σύγχρονο, πενταετές πρόγραμμα σπουδών σε καίριους κλάδους της Γεωπονίας.

Η συνεργασία με όλους τους εκπαιδευτικούς φορείς, αλλά και με οργανισμούς της οικονομίας ή ακόμα και με καταξιωμένες επιχειρήσεις, είμαι βέβαιος ότι θα συμβάλλει στον εκσυγχρονισμό των μεθόδων παραγωγής και στη χρήση νέων τεχνολογιών, καθώς και στην ανάπτυξη των νέων, εξαιρετικά αναγκαίων δεξιοτήτων που τελικά, θα συμβάλλουν στην ανάπτυξη νέων καλλιεργειών, στη μείωση του κόστους παραγωγής, στην αντιμετώπιση των πολύπλευρων προκλήσεων, στην στήριξη των παραγωγών και τελικά, στην προώθηση και στην διαρκή ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων της κρητικής γης.

13. ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ

Κι έρχομαι στις **νέες τεχνολογίες** στην αγροτική παραγωγή, στην ψηφιακή γεωργία ή «γεωργία ακριβείας».

Η εφαρμογή νέων τεχνολογιών στον πρωτογενή τομέα έχει ως στόχο την βελτίωση της παραγωγής, την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και τη μετάβαση σε ένα νέο πρότυπο αγροτικής επιχειρηματικότητας. Έχουμε ήδη κάνει βήματα προς αυτή την κατεύθυνση, στο πλαίσιο της δέσμευσης μας για μια πράσινη, ψηφιακή και ισχυρά ανταγωνιστική Ελλάδα, πλήρως εναρμονισμένη με τις Ευρωπαϊκές πολιτικές και τα νέα διεθνή δεδομένα.

Μία Ελλάδα που θα κοιτά με τόλμη, ρεαλισμό και αποφασιστικότητα τις προκλήσεις, θα αξιοποιεί ταλέντα και δεξιότητες, εμπειρίες και γνώσεις, τεχνολογίες και συνεργασίες, ώστε να συνθέτει τις δικές της προοπτικές, να διαμορφώνει λύσεις και να μην αφήνει καμία ευκαιρία χαμένη.

Σε αυτό το πλαίσιο ο ψηφιακός μετασχηματισμός και η 4^η βιομηχανική επανάσταση αποτελούν ένα πολυεργαλείο που είναι απόλυτα προς το συμφέρον μας, μαζί, να μάθουμε να το χρησιμοποιούμε.

Κοιτάξτε για παράδειγμα την συλλογή δεδομένων σε πραγματικό χρόνο, **με τη χρήση τεχνολογιών που είναι ήδη διαθέσιμες** για διάφορες περιβαλλοντικές παραμέτρους,

όπως η ποιότητα του εδάφους, του αέρα, και του νερού, παρέχει χρήσιμες πληροφορίες για την κατάσταση και τις ανάγκες του αγροτικού συστήματος. Έτσι, άμεσα, υπάρχει η δυνατότητα να εντοπίσουμε το ιδανικό πρόγραμμα λίπανσης ή άρδευσης για το χωράφι, να ανιχνεύσουμε παράσιτα, έντομα ή ασθένειες μέσα στο θερμοκήπιο, να παρακολουθήσουμε τη συμπεριφορά, την υγεία και τη θέση των ζώων στο βοσκοτόπι.

14.ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ

Η ζωντανή κληρονομιά των προϊόντων της Κρήτης, η εξέλιξη, η πρόοδος και η εφευρετικότητα των κατοίκων της, έχει σμιλέψει με τα χρόνια ένα χωνευτήρι ιστορίας, λαογραφίας, τοπογραφίας και πολιτισμού.

Οι μεταποιητικές δραστηριότητες ωφέλησαν τον πληθυσμό της Κρήτης, όταν η μάνα γη προσέφερε, απλόχερα, προϊόντα χωρίς όμως αυτά να μπορούν να καταναλωθούν, όταν οι καρδάρες γέμιζαν με γάλα το οποίο, όμως, δεν μπορούσε να συντηρηθεί, όταν η ανάγκη για επιβίωση ήταν η άμεση προτεραιότητα.

Στη σύγχρονη ιστορία, η «τέχνη», πλέον, της μεταποίησης φιλοδοξεί να προσθέσει αξία στη γεωργική παραγωγή της Κρήτης, αλλά και να τοποθετήσει «από το αγρόκτημα στο πιάτο» προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας.

Υπό την ομπρέλα των Προγραμμάτων Αγροτικής Ανάπτυξης, 56 μεγάλα επενδυτικά έργα στον τομέα της Μεταποίησης και Εμπορίας Γεωργικών Προϊόντων, με πόρους δημόσιας δαπάνης της τάξης των **23 εκ. €**, βρίσκονται υπό εξέλιξη.

Συγκεκριμένα, στο Νομό Ηρακλείου εξελίσσονται **25 επενδύσεις μεταποίησης με 11 εκ. €**. Είμαστε στην ευχάριστη θέση να ανακοινώσουμε ότι νέα πρόσκληση για το πρόγραμμα της Μεταποίησης αναμένεται με το νέο έτος.

Με το πρόγραμμα «*Καινοτομία και Πράσινη Μετάβαση στην Μεταποίηση Γεωργικών Προϊόντων*», του Ταμείου Ανάκαμψης Και Ανθεκτικότητας, έχουν εκδοθεί 83

αποφάσεις έγκρισης αιτήσεων ενίσχυσης συνολικού ύψους δημόσιας ενίσχυσης **176.832.951,05 €.**

Σύμφωνα με το Στρατηγικό Σχέδιο Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΣΣΚΑΠ) 2023-27, η μεταποίηση οπωροκηπευτικών, και συγκεκριμένα ο τομέας πορτοκαλιού προς χυμοποίηση, δικαιούται συνδεδεμένη ενίσχυση και ο προϋπολογισμός ο οποίος έχει διαμορφωθεί, ανέρχεται στα **3.573.000€ ανά έτος**, για έκταση 8.780 εκταρίων, οπότε ο συνολικός προϋπολογισμός της ενίσχυσης διαμορφώνεται στα **17.867.380€.**

Επίσης, με το Μέτρο 3.4.4 «**Μεταποίηση προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας**» έχουν ενταχθεί συνολικά **7 πράξεις** συνολικής δαπάνης **10 εκατ. €** και οι οποίες βρίσκονται σε φάση υλοποίησης. Οι μέχρι σήμερα καταβληθείσες πληρωμές ανέρχονται σε **2.555.925,00 €.**

15.ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΑΡΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ

Η συμπερίληψη της Μεσογειακής Διατροφής στον κατάλογο της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO έχει διαδραματίσει σπουδαίο ρόλο στην εδραίωση της ταυτότητας της κρητικής γεωργίας σε ολόκληρο τον κόσμο. Η κρητική διατροφή αποτελεί το επίγειο της μεσογειακής διατροφής.

Η ξεχωριστή διαδρομή όλων σας αποτελεί το επίκεντρο της προσπάθειας προβολής και προώθησης των εμβληματικών προϊόντων της του νησιού μας.

Στο πλαίσιο αυτό,

- η Αγροδιατροφική Σύμπραξη Περιφέρειας Κρήτης εγκρίθηκε και υλοποιεί χρηματοδοτούμενο τριετές πρόγραμμα προώθησης για καλάθι κρητικών προϊόντων στις αγορές της Ελλάδας, Γαλλίας και Γερμανίας **συνολικού προϋπολογισμού 1.350.000 ευρώ,**
- ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Χανίων υλοποιεί χρηματοδοτούμενο τριετές πρόγραμμα προώθησης πορτοκαλιού και αβοκάντο στη Δανία και Ολλανδία συνολικού προϋπολογισμού **1.272.100 ευρώ,** ενώ
- ο Αγροτικός Σταφιδικός Ελαιουργικός Συνεταιρισμός υλοποιεί χρηματοδοτούμενο τριετές πρόγραμμα προώθησης του κρητικού ελαιολάδου στην Ιαπωνία και Κίνα συνολικού προϋπολογισμού **1.631.000 ευρώ**

Ένας από τους πρωταρχικούς μας στόχους είναι να συνδέσουμε τα μοναδικά ελληνικά προϊόντα με την μεταποίηση, τη βιομηχανία των τροφίμων και τον τουρισμό. Φιλοδοξούμε έως το τέλος Ιουλίου να ολοκληρωθεί η αξιολόγηση για το σύνολο των αιτήσεων στο πρόγραμμα «Πράσινος Αγροτουρισμός» συνολικού ύψους επένδυσης **33 εκατ. €**.

Σε αυτόν τον τομέα μπορούμε και καλύτερα και περισσότερα, εφόσον δουλέψουμε συντονισμένα και με διαφορετικό πνεύμα συνεργασίας με την Περιφέρεια Κρήτης, τους Δήμους, τις Ενώσεις, τις ομάδες παραγωγών, και γενικότερα τους παραγωγούς μας συνολικά.

16.ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΜΕΣΑΡΑΣ

Η ιστορική **Γεωργική Σχολή Μεσαράς** είναι αλήθεια ότι υπολειτουργεί κι έχει χάσει την αίγλη και τη σπουδαιότητά της. Η συμβολή της υπήρξε τεράστια. Είναι βασικός μας στόχος να ξανακάνουμε τη Σχολή επίκεντρο της εκπαίδευσης των αγροτών μας.

Είναι προσωπική μου δέσμευση να αναβαθμιστεί η Σχολή και να αποτελέσει πρότυπο γεωργικής σχολής για τη χώρα!

Είναι αναγκαίο να επανασχεδιαστεί το πρόγραμμα σπουδών, να εμπλουτιστεί με νέα αντικείμενα, να επεκταθεί η εκπαίδευση και η κατάρτιση, και, σε συνεργασία με τα ερευνητικά ιδρύματα της Κρήτης και με την Περιφέρεια και να μετατραπεί σε μια πρότυπη γεωργική σχολή για το σύνολο της χώρας. Στον σχεδιασμό αυτόν θα συμπεριλάβουμε και το **Σταθμό Γεωργικής Έρευνας Ασωμάτων**, που πλέον δεν λειτουργεί. Προτεραιότητά μας η διασύνδεσή του με τη Σχολή και η επαναλειτουργία του.

Σας ενημερώνω ότι ήδη ξεκινήσαμε συζητήσεις με την Αμερικανική Γεωργική Σχολή που λειτουργεί στη Θεσσαλονίκη. Μόνο όσοι έχουν δει από κοντά το έργο που παράγεται εκεί μπορούν να αντιληφθούν τη σπουδαιότητα και το υψηλό επίπεδο λειτουργίας της.

Ο σκοπός της Σχολής είναι να προετοιμάσει τους μαθητές και τις μαθήτριες όλων των ηλικιών, μέσω ενός σύγχρονου συστήματος εκπαίδευσης, για μια σίγουρη

επαγγελματική σταδιοδρομία στον αγροτικό τομέα καλύπτοντας παράλληλα τις πραγματικές ανάγκες της αγοράς εργασίας σε ειδικευμένο προσωπικό στο δυναμικό χώρο του πρωτογενούς τομέα.

Αγαπητές φίλες και φίλοι,

Ξέρω ότι σας κούρασα με καταγισμό πληροφοριών και ποσών.

Θεωρώ όμως ότι αξίζει να έχετε τη γενική εικόνα των χρηματοδοτικών εργαλείων που μπορούν να στηρίξουν και να ενισχύσουν ακόμα περισσότερο την προσπάθεια σας.

Αξίζει να θυμόμαστε ότι στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2022, στην Περιφέρεια Κρήτης έχουν ενταχθεί 650.592 έργα, συνολικού προϋπολογισμού 1,2 δισ €. με τις πληρωμές να ανέρχονται σε 695 εκατ. €.

Την ίδια στιγμή, σημαντικές αναπτυξιακές προοπτικές θα προσφέρει το νέο Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο 2023-2027 με πόρους της τάξης των 14,2 δισ € δημόσια δαπάνη, μέσα από νέες επενδυτικές ευκαιρίες και παρεμβάσεις για τον επιδιωκόμενο πράσινο και ψηφιακό μετασχηματισμό του αγροδιατροφικού μας συστήματος.

Σε αυτό το πλαίσιο οι παραπάνω αναφορές μου για την εκπαίδευση και τις νέες τεχνολογίες, τον εκσυγχρονισμό του ΟΠΕΚΕΠΕ και του ΕΛΓΑ, τα νέα χρηματοδοτικά εργαλεία του Ταμείου Ανάκαμψης και τα Σχέδια Βελτίωσης καθίστανται ακόμα πιο επίκαιρες.

Διότι είναι τα στοιχεία εκείνα που μας επιτρέπουν να φέρουμε τον πρωτογενή τομέα της πατρίδας μας στον 21^ο αιώνα.

Μας επιτρέπουν να δημιουργήσουμε μαζί ένα νέο οικοσύστημα σφυρηλατημένο από την μοναδική ιστορία και την δύναμη που κρύβει μέσα της η Ελληνική Γη, τις γνώσεις και τις βαθιές εμπειρίες ζωής των πρεσβυτέρων μας, πλάι στην ορμή και τις σύγχρονες δεξιότητες των νεότερων, ένα οικοσύστημα απελευθερωμένο από αντιλήψεις ή αστοχίες του χθες που θα διαδραματίσει τον ρόλο που του αξίζει σε μία

νέα οικονομία με άξονα την προκοπή και την ασφάλεια της καθεμίας και του καθένα σας.

Μας επιτρέπουν να θωρακίσουμε την εύρυθμη και δίκαιη λειτουργία της καθημερινότητας σας, αλλά την ίδια στιγμή, να κάνουμε ότι χρειάζεται για να απελευθερωθεί το δυναμικό που έχει ο Ελληνικός πρωτογενής τομέας, δυναμικό που επιδρά καταλυτικά μέσα από τον δικό σας κόπο και τον καθημερινό αγώνα, σε κάθε πτυχή της οικονομικής ανάπτυξης και κοινωνικής ευημερίας που όλοι μας αποζητούμε για τις οικογένειές μας, για την Κρήτη μας, για την Πατρίδα μας.

Αγαπητοί μου φίλοι,

Γνωρίζω πως οι προσδοκίες είναι μεγάλες.

Γνωρίζω ότι ο καθένας από εσάς κρύβει στο βλέμμα του τον μόχθο για την καλλιέργεια της γης, την αγωνία για την εκτροφή των ζωντανών του, το άγχος για την παραγωγή του, την αμφιβολία για το αν θα τα καταφέρει στη «μάχη» της ψαριάς.

Γνωρίζω ότι το βλέμμα αυτό κρύβει, επίσης, υπομονή και επιμονή, αποτυπώνει σεβασμό απέναντι στη φύση και τον άνθρωπο, είναι χρόνια σμιλευμένο με τις αξίες των Κρητικών.

Αυτό το βλέμμα κοιτώ με σεβασμό και σας δίνω την ίδια, καθαρή υπόσχεση που έδωσα στον Πρωθυπουργό Κυριάκο Μητσοτάκη.

Θα εργαστώ με όλες μου τις δυνάμεις για να πάμε μαζί μέχρι εκεί που θέλουμε, εκεί που μας αξίζει και ακόμα ψηλότερα!

Μαζί με κάθε στέλεχος του Υπουργείου μας, των αποκεντρωμένων υπηρεσιών και των εποπτευόμενων φορέων, μαζί με τους Γενικούς Γραμματείς και τους Υφυπουργούς, θα εργαστούμε στο 100% των δυνάμεών μας, ώστε ο καθένας από εσάς, παραγωγός, κτηνοτρόφος, αλιέας, μελισσοκόμος, τυποποιητής, γεωτεχνικός, εκπαιδευτικός, κάθε νέος ή μεγαλύτερος επαγγελματίας στον πρωτογενή τομέα, να μπορέσετε να κυνηγήσετε, στόχους, προοπτικές και όνειρα, να αντιμετωπίσετε προκλήσεις κρίσεις και να αυξήσετε τα οφέλη από τον διαρκή μόχθο σας.

Σας αξίζει μία ισχυρή γεωργία. Μας αξίζει ισχυρή γεωργία στη χώρα. Μας αξίζει ισχυρός πρωτογενής τομέας στην Κρήτη!

Με τόλμη, όραμα και σκληρή δουλειά, μαζί θα τα καταφέρουμε.

Καλή μας επιτυχία.

Ενωμένοι και με αμοιβαία εμπιστοσύνη κερδίζουμε το στοίχημα του μέλλοντος.

Σας ευχαιστώ!